

Til: PMR

Dato:
22.05.2017
Deres ref.:
Vår ref.:

Studiepoengsfordeling på nye JUS1211 Privatrett II – Oppfølging av flytting av faget menneskerettigheter

PMR vedtok den 7. februar 2017 at faget menneskerettigheter (4 stp) flyttes fra emnet JUS1211 til emnet JUS2111 våren 2018, se protokoll sak 3: <https://www.uio.no/for-ansatte/enhetssider/jus/ledelses-og-utvalgsmoter/pmr/moter/2017/pmr1/protokoll.html>

På daværende tidspunkt var studiepoengsfordelingen mellom fagene Fast eiendomsrettsforhold og Rettskildelære ikke helt klart og det ble vedtatt at PMR skulle ta stilling til dette i løpet av våren 2017.

Ansvarlige faglærere for fagene på JUS1211 har nå levert et forslag som går ut på at faget Fast eiendoms rettsforhold utvides med 2 stp og faget Rettskildelære utvides med 2 stp. Det er fremlagt forslag til tillegg i litteratur og læringskrav.

I løpet av høsten 2017 skal PMR ta stilling til de siste detaljene knyttet til den nye eksamensformen på nye JUS2211. Videre gjenstår det å vedta oppdaterte emnebeskrivelser for nye JUS1211, JUS2111 og JUS2211, dette kan i forhold til etablert praksis gjennomføres som fullmaktssaker som godkjennes av studieårsansvarlig.

Forslag til vedtak:

Studiepoengsfordeling for nye JUS1211 Privatrett II skal fra våren 2018 være:

- Rettskildelære 7 stp
- Fast eiendoms rettsforhold 11 stp
- Familie – og arverett 12 stp

Forslag til utvidete læringskrav og litteraturlister for Rettskildelære og Fast eiendoms rettsforhold for våren 2018 vedtas.

Eksamensseksjonen

Postadr.: Postboks 6706 St. Olavs plass,
0130 Oslo
Kontoradr.: Urbygningen, Karl Johans gate
47, 0162 Oslo

Telefon: 22 85 95 00
Telefaks: 22 85 96 58
postmottak@jus.uio.no
www.jus.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Saksbehandler:

Kristin Steen Slåttå

22 85 98 61, k.s.slatta@jus.uio.no

Vedlegg:

Forslag til endringer i Fast eiendoms rettsforhold:

Nedenfor følger forslag til endringer i læringskrav og pensumlitteratur for fast eiendoms rettsforhold. Med endringene har vi særlig forsøkt å finne emner med klare tingsrettslige og miljørettslige berøringspunkter, å unngå for stor fragmentering av faget (og pensumlitteraturen) og å finne temaer der det foreligger egnet litteratur for studieimplementering V2018. Forslaget innebærer at endringene konsentreres om temaene (1) vassdragsrett og (2) forholdet mellom ekspropriasjon og rådighetsbegrensninger. De foreslåtte tilleggene i hovedlitteraturen er ca 83 sider. Eksisterende hovedlitteratur (Falkanger) er ca. 330 effektive sider. Samlet blir emnets hovedlitteraturen da på ca 413 sider - som fordelt på 11 studiepoeng utgjør noe under 40 sider per studiepoeng.

Forslag til tillegg hovedlitteratur:

- Daniel Rogstad, "Eiendomsrett til vassdrag og grunnvann" (kapittel III, side 138-168), i Thor Falkanger og Kjell Haagenen (red.), Vassdrags- og energirett, Universitetsforlaget 2002. (30 sider)
- Hans Chr. Bugge, Lærebok i miljøforvaltningsrett, 4. utg., Universitetsforlaget 2015, kapittel 10 ("Miljøhensyn i vassdragsforvaltningen"). (24 sider)
- Sven Ole Fagernæs, "Høyesteretts rolle ved utviklingen av ekspropriasjons- og reguleringsretten - en juridisk historie om bygging av et land", i Festskrift til Høyesterett, Lov Sannhet Rett, Universitetsforlaget 2015, side 650-680. (30 sider)

Forslag til tillegg i læringskravene:

Studenten skal ha god kunnskap om: ...

- Vassdragsrett, først og fremst eiendomsrett og begrensede rettigheter i vassdrag og de miljøhensyn som gjør seg gjeldende i vassdragsforvaltningen
- Forholdet mellom ekspropriasjon og offentligrettslige rådighetsbegrensninger

Endringsforslag i litteratur, hjelpemidler og læringsutbytte.

Emnekode: JUS 1211	Fagområde: Rettskildelære
Navn på ansvarlig faglærer: Ole-Andreas Rognstad	
Forslag til endring i fagets tittel og innhold. <u>Det foreslås at fagets tittel endres fra 'Rettskildelære' til 'Juridisk metodelære'.</u> Årsaken til endringen er at faget utvides fra kun å omfatte prosessen for fastsettelse av rettsregler til å omfatte hele den juridiske argumentasjonsprosessen, med andre ord ikke bare tolkning men også subsumsjon. I praksis innebærer endringsforslaget at rettskildedefaget slås sammen med klarspråkemet og at fagets omfang øker fra 5 sp til 7 sp. Det økte omfanget gir seg utslag i endringer i litteraturen, se forslaget nedenfor om dette.	
Forslag til endring i litteratur (både hovedlitteratur, støttelitteratur og tilleggslitteratur. Merk at det kun er hovedlitteratur som omfattes av sidetallsnormen. Vennligst angi antall sidetall nederst i dette skjemaet): Følgende foreslås som tillegg til dagens <u>hovedlitteratur</u> : Falkanger, Aage Thor: Høyesteretts vota, i Lov, Sannhet rett, Norges Høyesterett 200 år, Oslo 2015 s. 180-219 Bårdsen, Arnfinn: Høyesterett som prejudikatsdomstol (2017), http://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/artikler-og-foredrag/bardsen---hoyesterett-som-prejudikatdomstol---15032017.pdf , 13 sider Bårdsen, Arnfinn: Den internasjonale rettens innflytelse i Norge (2015), http://www.domstol.no/globalassets/upload/hret/artikler-og-foredrag/apen-dag-hoyesterett---foredrag-ved-arnfinn.pdf , 7 sider Matheson, Wilhelm og Ragnhild Noer: En dom blir til, http://www.domstol.no/no/Enkelt-domstol/-Norges-Hoyesterett/Saker-til-behandling/en-dom-blir-til/ eller Høyesteretts Årsmelding 2016 s. 12-16 Bekkedal, Tarjei og Hans Christian Farsethås: Praktisk rettslig argumentasjon, kommer i Jussens Venner 2017/6, ca. 25-30 sider	

Tillegglitteratur (Dagens liste, herunder også skillett mellom støtte- og tillegglitteratur, er misvisende, og erstattes med følgende):

Boe, Erik Magnus: Innføring i juss, 3 utgave, Oslo 2010

Graver, Hans Petter: Hva er rett?, Oslo 2011

Lilleholt, Kåre: Argumentasjonsmønsteret i høgsterettspraksis frå dei seinare åra, Tidsskrift for rettsvitenskap 2002 s. 62-75

Aasland, Gunnar: Argumentasjonsmønsteret i nyere høyesterettspraksis, Lov og Rett 2006 s. 387-396

Blandhol, Sverre, Henriette N. Tøssebro, Øystein Skotheim: Innføring i juridisk metode, Jussens venner 2015 s. 310-345

Forslag til endring i fagbeskrivelse:

Faget skal utvikle studentens forståelse av grunntrekk i juridisk arbeids- og tenkemåte. Et sentralt formål er å oppøve evnen til å stille juridiske spørsmål og til å finne, tolke og anvende rettsregler, generelt (som gjeldende rett) og i enkelttilfeller (subsumsjon / praktisk rettsanvendelse). Faget formidler et grunnleggende rettslig ideal om at juridiske standpunkter skal være objektivt forankret og at vurderingene rettsanvenderen gjør under rettsanvendelsesprosessen skal være transparente. Det betyr at både de kilder og de konkrete overveielser som leder rettsanvenderen frem til et resultat, skal fremgå av begrunnelsen for et rettslig standpunkt. Rettsanvenderen må vise hvilken vekt ulike kilder og momenter er blitt tillagt i den rettslige analysen, og hvorfor.

Faget belyser spørsmål om juridisk metode og argumentasjon knyttet til både lovtolking og anvendelse av ulovfestet rett. Dette innebærer å finne frem til, tolke og anvende sentrale rettskilder som lov, lovforarbeider, rettspraksis, internasjonale rettskilder, reelle hensyn, myndighetspraksis og sedvane - og måter å samordne kildene på, innenfor forskjellige rettsområder. Faget skal også gi en forståelse av individuelle normfastsettelse, særlig avtaler, og samspillet med de generelle rettsreglene.

Faget gir en introduksjon av rettslige grunnbegreper som rett, rettsregler, rettigheter, skjønn, rettsanvendelse og subsumsjon. Faget belyser stegene fra identifikasjon av relevante

rettskilder og rettslig problemstilling, frem mot det å innta et bestemt standpunkt ved praktisk løsning av konkrete enkeltspørsmål, herunder samspillet mellom jus og faktum på subsumsjonsstadiet. Sammenhengen mellom formell kildebruk og praktiske, analytiske og språklige virkemidler som avsnittsbruk, oppbygning og disposisjon av et konkret rettslig resonnement, bruk av strukturmarkører og bruk av aktiv skriveform blir belyst både teoretisk og praktisk.

Faget gir en introduksjon til temaer som behandles mer inngående senere i studiet, blant annet om forholdet mellom rett og moral, rett og makt og rett og politikk. Samlet skal faget gi grunnlag for arbeid med faglitteratur og metodespørsmål i de enkelte fagene samt for rettskildelærefaget senere i studiet.

Forslag til endring i læringsutbytte (må beskrives i kategoriene: kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse):

Kunnskap

Studenten skal ha kunnskap om:

- Sentrale rettslige grunnbegreper, så som begrepene om rett, rettsregel, rettskilde, rettighet, rettsanvendelse, subsumsjon, skjønn, plikt (påbud, forbud), kompetanse
- Hovedtrekk i det norske rettskildesystemet
- Hovedprinsipper for tolkning av lov, herunder om skillet mellom presiserende, utvidende og innskrenkende lovtolkning, antitese og analogi
- Hovedprinsipper for slutning fra andre sentrale rettskilder
- Hovedprinsipper for samordning av slutningsresultater fra forskjellige rettskilder
- Skillet mellom lovfestet og ulovfestet rett
- Forholdet mellom generelle rettsregler og individuelle normer, f.eks. slike som

er gitt ved avtale

- Skillet mellom generelle (teoretiske) og konkrete (praktiske) drøftelser av rettslige spørsmål
- Klart språk, avsnittsstrukturer og aktiv skriveform
- Det tradisjonelle skillet mellom en drøftelse av gjeldende rett (de lege lata) og en drøftelse av hvordan retten bør være (de lege ferenda)
- Ulike teknikker for å bygge opp og strukturere løsningen av konkrete rettsspørsmål (subsumsjon)

Ferdigheter

Studenten skal kunne:

- Identifisere rettslige emner og spørsmål
- Finne frem til sentrale skrevne rettskilder på papir og gjennom Internett
- Påvise og ta hensyn til relevante reelle hensyn for løsning av rettsspørsmål
- Tolke, samordne og anvende lov og andre sentrale rettskilder i samsvar med grunnprinsippene for dette
- Utarbeide en drøftelse (teoretisk) og eventuelt en mulig løsning (praktisk) av rettslige emner og spørsmål

Generell kompetanse

Studenten skal:

- Kunne planlegge og gjennomføre drøftelser og løsninger av rettslige spørsmål, herunder utvikle forståelse for at en hensiktsmessig oppbygning og struktur av en konkret juridisk analyse varierer avhengig av rettsspørsmålets karakter.
- Kunne formidle sentralt fagstoff i fagene under Jus 1111 og Jus 1211, som

teorier, problemstillinger og løsninger, - skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer

- Kunne utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet
- Ha innsikt i etiske problemstillinger i faget
- Kunne gjenkjenne fagrelevante kunnskaper og skjelne mellom etablerte og nye kunnskaper på fagområder studenten kjenner.

Totalt antall sider hovedlitteratur:

312-317